У канцы сакавіка бягучага года прадстаўнікі мітраполіі наведалі сабор Святой Троіцы і ўручылі архімандрыту Кірылу, Ганароваму настаяцелю сабора памятную манету, ікону цудатворнай Жыровіцкай Божай Маці і альбом малюнкаў. За час служэння ў настаяцеля храма нямала заслуг, сярод якіх самая галоўная – аднаўленне і будаўніцтва хоцімскай «жамчужыны», вядомай далёка за межамі нашай краіны. На гэты конт сам архімандрыт часта адзначае: «Я самы багаты, бо ў мяне ёсць храм. Пабудаваць яго не так складана, як храм у душы сваёй». У гэтых словах схаваны і сэнс яго жыцця, бо дзень за днём, год за годам ён імкнуўся з дапамогай веры і малітвы гэты храм пабудаваць у душы кожнага, хто да яго звяртаўся і каму была неабходна дапамога.

Архімандрыт Кірыл і сабор Святой Троіцы звязаны непарыўна. На тэрыторыі храма кожны куточак яму знаёмы і дарагі, бо ў кожны сантыметр на працягу многіх гадоў ён укладваў сваю душу і любоў. Гледзячы на храм, нават не верыцца, што крыху больш за шэсцьдзесят гадоў таму гэта велічнае галоўнае ўпрыгожанне Хоцімска з залатымі купаламі мела безнадзейны выгляд. У 1958 годзе, калі малады іерэй Аляксей Бадзіч пасля Мінскай духоўнай семінарыі атрымаў размеркаванне на прыход у Хоцімск, сабор быў на замку. Пасля закрыцця, у 1938 годзе, яго спачатку аддалі пад склад для захоўвання збожжа, а ў 60-я гады тут размясціўся раённы Дом культуры. Так што маладому бацюшку прыйшлося

«Для чалавека з Богам няма нічога недасягальнага. Мы ўсе можам зрабіць, пабудаваць, стварыць і адкрыць... Але толькі з Богам. Храм не толькі архітэктурнае збудаванне, яго прыгажосць – гэта мова Бога. Наведвайце храм, упрыгожвайце яго сваёй прысутнасцю. І тады душа ваша будзе храмам. Мір і любоў павінны быць у сэрцы кожнага».
Архімандрыт Кірыл

Кузьмічы Смаленскай вобласці ён аднаўляў Вазнясенскі храм.

У часы ваяўнічага атэізму айцец Кірыл па крупінках збіраў царкоўныя рэліквіі. У выніку сабрана ўнікальная калекцыя ікон і царкоўных убораў, самаму старажытнаму з якіх 350 гадоў. Яно насілася яшчэ пры Іаане Грозным. Ёсць у калекцыі і рыза самога Іаана Кранштацкага. Калі свяцейшы цудатворац служыў у Растове, ён яе падпаліў кадзілам, і пакінуў. І яе перадалі айцу Кірылу, як дар. Некаторыя з рарытэтаў святар рэстаўраваў сваімі рукамі.

Да нядаўняга часу, кожны тыдзень архімандрыт Кірыл здзяйсняў памінанне 11 тысяч чалавек – жыхароў Хоцімскага раёна, якія загінулі ў гады Вялікай Айчыннай вайны. Каб людзі не забылі

што маладому бацюшку прыйшлося пачынаць службу ў Свята-Пакроўскай капліцы, размешчанай на могілках. Доўгія гады яна была адзінай у раёне царквой.

Існуе легенда: праект, па якім будаваўся храм, прызначаўся для Клімавіч. У той час гэта быў цэнтр павета, куды ўваходзіла Хоцімская валасць. Аднак па дарозе архітэктара перахапілі купцы, пераканаўшы аддаць праект у Хоцімск. Самым галоўным аргументам стала шапка золата, сабраная мясцовымі жыхарамі.

Падчас размовы айцец Кірыл часта ўспамінае, калі ўпершыню прыбыў у гарадскі пасёлак і ўбачыў зганьбаваны сабор Святой Троіцы. Гэта быў нялёгкі час, калі ўлады не занадта прывечвалі рэлігію, таму было вельмі цяжка супрацьстаяць націску бязбожнікаў. Аднак ён быў моцны ў веры і непахісны ў дасягненні вызначанай мэты. А мэтай было – адраджэнне Свята-Троіцкай царквы.

За ўласныя зберажэнні святар купіў у вёсцы зруб і ўначы з вернікамі прыбудаваў да капліцы алтар. Калі ж паўстала пытанне аб зносе капліцы, прыхаджане, якія прыходзілі сюды маліцца, запалілі свечкі і ўсталі сцяной перад сваёй цэркаўкай. Капліца была ўратавана, але айцец Кірыл быў арыштаваны і пабіты. Аднак, гэта не спыніла яго і ён працягваў ісці да вызначанай мэты. Падрыхтаваў ліст да мясцовых улад і стаў збіраць подпісы. Амаль 9 тысяч прыхаджан падпісаліся пад прашэннем. У 1991 годзе будынак Дома культуры быў вернуты зноў створанаму праваслаўнаму Свята-Троіцкаму прыходу. Рэстаўрацыя сабора ішла не вельмі хутка, так як не хапала сродкаў, нягледзячы на тое, што добрыя людзі ўвесь час імкнуліся дапамагчы.

Нават на восьмым дзесятку бацюшка неаднойчы па будаўнічых справах бываў у Кіеве, Маскве і іншых гарадах Украіны. Яго ўсюды добра ведаюць і паважаюць. Падчас аднаго з інтэрв'ю айцец Кірыл нават расказваў, як у Маскве на вакзале збіраў міласціню на аднаўленне хоцімскага сабора. Усім тлумачыў, што храм будаваўся на грошы трох народаў – беларусаў, украінцаў і рускіх. Значыць, і вяртаць яго да жыцця трэба ўсім светам.

Акрамя будаўніцтва хоцімскай «жамчужыны», айцец Кірыл мае дачыненне да аднаўлення чатырох хоцімскіх храмаў і капліц, звыш дзесяці цэркваў на Магілёўшчыне і Браншчыне. У вёсцы

імёны тых, дзякуючы каму мы жывём у мірнай краіне, святару давялося самому збіраць іх. Незвычайная кніга памяці, напісаная ім ад рукі, захоўваецца і сёння. Пры саборы працуе цудоўная бібліятэка, у асноўным гэта літаратура рэлігіёзнай і гістарычнай тэматыкі. Ёсць вельмі рэдкія экзэмпляры, якія бацюшка прывозіў з самых розных гарадоў.

Дзесяцігоддзі цяжкай працы без выхадных і адпачынкаў. Архімандрыт Кірыл з'яўляецца чалавекам незвычайнай сціпласці, не любіць распавядаць пра свае ўзнагароды. За самаадданую працу на карысць Хоцімшчыны ён неаднойчы адзначаўся кіраўніцтвам

Візітнай карткай нашага прыбесядскага края стаў нацыянальны фестываль перазвону «Хоцімскія перазвоны», які ўпершыню прайшоў у гарадскім пасёлку ў 2006 годзе.

краіны і Свяшчэннаначаллем. Айцец Аляксей Бадзіч быў узнагароджаны медалём Прыпадобнага Сергія Раданежскага і ордэнам Рускай Праваслаўнай Царквы ў імя Святога Роўнаапостальнага Вялікага князя Уладзіміра III ступені. Падчас Раства Хрыстова Патрыяршы экзарх усяе Беларусі Мітрапаліт Мінскі і Слуцкі Філарэт за старанную працу на славу Царквы Божай уручыў айцу Кірылу ордэн Свяціцеля Кірылы Тураўскага II ступені і посах ад Патрыярха Маскоўскага і ўсяе Русі Кірыла. З Патрыярхам хоцімскі святар быў знаёмы яшчэ да таго, як ён заняў гэтую высокую пасаду. Падчас адной з апошніх сустрэч з Філарэтам Патрыярх сказаў, што памятае хоцімскага падзвіжніка, прызнае заслугі перад праваслаўнай царквой і папрасіў перадаць падарунак.

У 2002 годзе архімандрыт Кірыл атрымаў прэмію Прэзідэнта Рэспублікі Беларусь «За духоўнае адраджэнне». У 2005-м, а затым і ў 2013 годзе кіраўніцтва райвыканкама ўручыла настаяцелю сабора Святой Троіцы Дыплом «Чалавек года», у 2009 годзе ён быў узнагароджаны Ганаровай граматай «За вялікі ўклад у духоўнае адраджэнне». За вялікі ўклад у маральна-патрыятычнае выхаванне падрастаючага пакалення архімандрыт Кірыл быў узнагароджаны медалём «60 гадоў Перамогі ў Вялікай Айчыннай вайне».

Цікавая гісторыя гэтага свята. У 2004 годзе на мінскім прадпрыемстве «Отменное Литьё» быў адліты першы за апошнія 100 гадоў звон вагай каля 100 пудоў (1600 кг). Гэта было 60-годдзе вызвалення Беларусі ад нямецка-фашысцкіх захопнікаў. 78-гадовы архімандрыт Кірыл так хутка яго забраў з заводу, што ліцейшчыкі проста не паспелі вызначыць тон гучання і запісаць яго гук. Заснавальнік прадпрыемства камандзіраваў Багдана Бярозкіна, загадчыка Аддзяленнем званароў МДУ, старшыні Брацтва званароў, магістра мастацтваў і званара храма Марыі Магдалены Максіма Бігаса і гукарэжысёра Вадзіма Кіранава ў Хоцімск з мэтай зафіксаваць гучанне гэтага звону. Так яны пазнаёміліся з архімандрытам Кірылам Бадзічам. А апынуўшыся на званіцы сабора, усе прыйшлі ў сапраўднае захапленне – столькі званоў у той час было толькі ў Мінскім Свята-Духавым Кафедральным саборы! Пасля яшчэ два званы былі дастаўлены з Варшавы і Рыма. Астатнія адзінаццаць званоў, святар збіраў па навакольных вёсках.

Тут жа паўстала ідэя запісаць некалькі розных звоноў. Пасля частка гэтых гучанняў выйшла на аўдыё дыску пад назвай «Беларускі перазвон». Развітваючыся з бацюшкам, госці проста абмовіліся аб тым, што на такой званіцы лёгка можна праводзіць Фестываль перазвону Нацыянальнага маштабу.

Якое ж у іх было захапленне, калі праз некаторы час айцец Кірыл патэлефанаваў і сказаў, што хоча прыехаць для абмеркавання плана Фестывалю ў Хоцімску. Дату свята бацюшка прапанаваў прымеркаваць да гадавіны асвячэння сабора – 8 кастрычніка.

Са старажытных часоў перазвон меў асаблівае значэнне для кожнага верніка. Званы могуць абвяшчаць як пра штосьці светлае і прыемнае, так і падчас стыхійных бедстваў. Пра гэтую асаблівасць званоў хацімчане ведаюць не па чутках. Расказваюць, што ў 19 стагоддзі ў мястэчку пачалася эпідэмія халеры, спыніць якую ніяк не атрымлівалася. Тады святары, узяўшы спіс Казанскай іконы, хросным

ходам абышлі вакол Хоцімска, а затым са спевам малебнаў заходзілі ў кожны дом. З таго дня ніхто ўжо не захварэў, а хворыя папраўляліся. Многія гады людзі ішлі да абраза са сваімі радасцямі і нягодамі, паважаючы яе за заступніцу храма і паселішча. А ў 1986 годзе, даведаўшыся пра трагедыю, якая адбылася на Чарнобыльскай АЭС, айцец Кірыл распарадзіўся біць у званы Пакроўскай царквы, у якой ён тады служыў, трое сутак. Наш пасёлак быў выратаваны.

З ранняй вясны і да позняй восені тэрыторыя храма ўсыпана прыгожымі кветкамі. Пакуль дазваляла здароўе, бацюшка сам вырошчваў кветкі, памідоры. А потым шчодра раздаваў усім, каму неабходна была дапамога. Любіў пячы хлеб і просвіры.

Прыхажане сабора, госці з розных куточкаў Беларусі, Расіі і Украіны самыя цеплыя словы адрасуюць архімандрыту Кірылу. Думаю, не знойдзецца чалавека, які б не быў удзячны яму. Да людзей ён заўжды строгі, але добры, просты і спагадлівы.

Кірыл адносіцца з асаблівай любоўю. Шмат гадоў таму дапамагаў дзецям-сіротам, негалосна навучаў іх Закону Божаму. Пазней многія яго выхаванцы сталі настаяцелямі храмаў буйных расійскіх гарадоў. З часоў узнікнення пры храме існуе дзіцячы хор, гурткі. Тут дзеці могуць развіваць свае творчыя здольнасці: маляваць, выразаць і выпальваць па дрэву. Добрай традыцыяй стала штогод на Раство Хрыстова да елкі ў храме прыводзіць малых. Усе ведаюць, што айцец Кірыл нікога ў гэты дзень не застаўляў без падарункаў. Хрысціць дзяцей у бацюшкі Кірылы заўжды лічылася благаславёным знакам – ён праводзіў гэты абрад больш за 40 тысяч разоў.

Сабор Святой Троіцы з'яўляецца візітнай карткай Хоцімска. Ён уваходзіць у спіс гісторыка-культурных помнікаў Рэспублікі Беларусь. А архімандрыт Кірыл — не толькі падзвіжнік, бацюшка цалкам завяршыў справу свайго жыцця – вярнуў Хоцімску сабор Святой Троіцы, галоўную духоўную святыню.

Зайцава, В. Пабудаваць храм на зямлі і ў душы кожнага : [пра архімандрыта Кірыла] / Вольга Зайцава // Шлях Кастрычніка. — 2021. —7 красавіка. — С. 4-5.